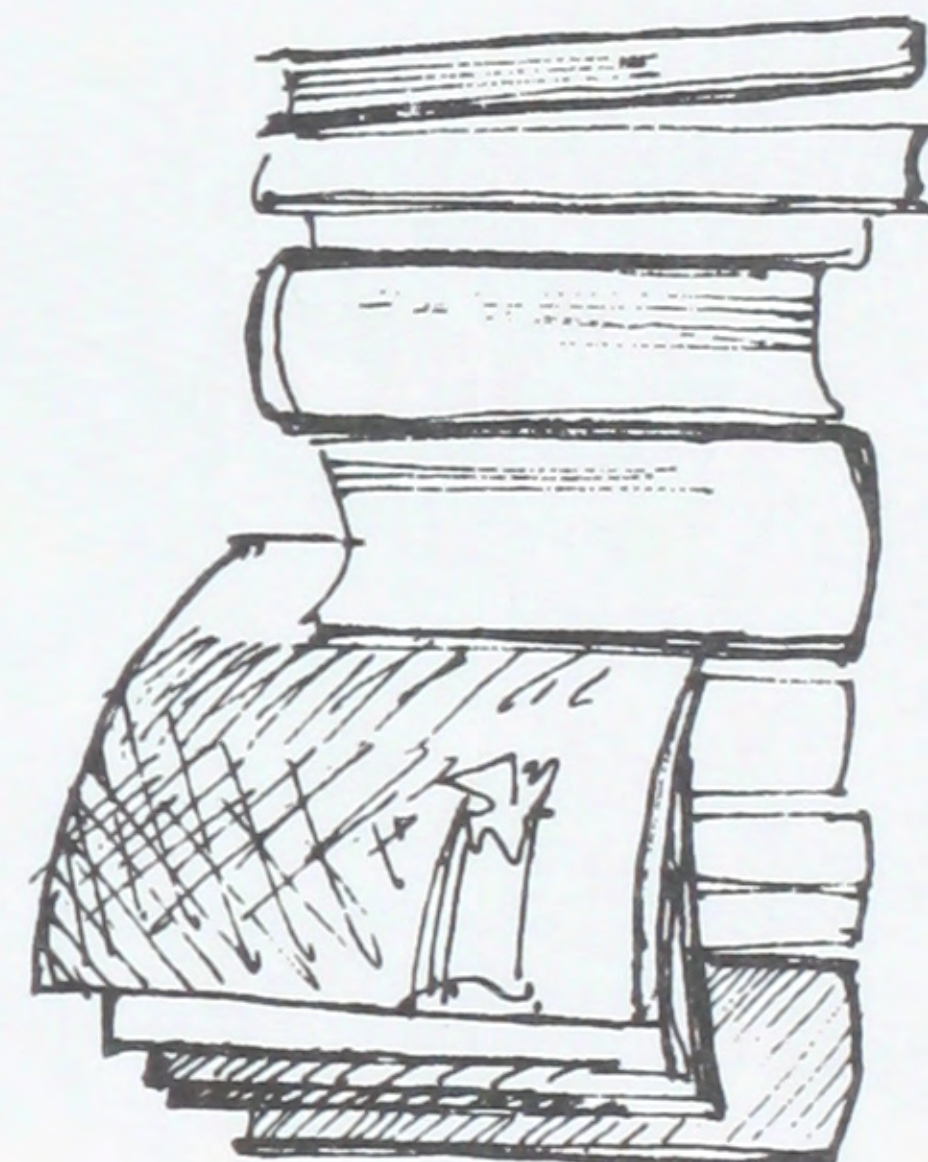

گزارشی از واحد اسناد و تحقیقات دانشکده معماری و شهرسازی

زهره عمادی

درتابستان سال ۱۳۶۰ به وسیلهٔ جمعی از دانشجویان و اعضای دانشکده، شالودهٔ واحد اسناد و تحقیقات دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه شهید بهشتی، ریخته شد و اساساً ماه آن در سال ۱۳۶۲ به تصویب وزارت فرهنگ و آموزش عالی رسید.

ازمهمترین هدفهای واحد اسناد و تحقیقات، جمع‌آوری، تنظیم و طبقه‌بندی اسناد و پروژه‌های مطالعاتی و تحقیقی دانشجویان این دانشکده برای یاری رساندن به پژوهشگران در زمینه‌های معماری، هنر و شهرسازی است. همچنین انجام تحقیقات مستمر بنیادی جهت نشر فرهنگ اسلامی، تحقیقات کاربردی به منظور پاسخگویی به نیازهای محیط آموزشی و ترغیب پژوهشگران ایستاده دانشگاه و دست‌اندرکارانی که می‌توانند منشاء فعالیت‌های علمی باشند، جلب همکاری مراکز

تحقیقی و اجرایی، مشارکت در آموزش و هدایت برنامه‌های پژوهشی دانشکده و مساعدت علمی با مجله دانشکده از هدفهای دیگر این واحد است. واحد را ابتدا از دو قسمت اسناد و تحقیقات تشکیل می‌شد که سپس از لحاظ تشکیلاتی دفتربی آموزشی پژوهشی نیز به آن افزوده گردید که گزارش حاضر به معرفی قسمت اسناد اختصاص دارد.

وظایف و مسئولیتهای قسمت اسناد

مسئولیت جمع‌آوری، تنظیم، طبقه‌بندی و بایگانی اسناد و مدارک موجود در زمینه‌های مربوط به فعالیت آموزشی دانشکده و بازاریابی مناسب و در اختیار گذاردن مدارک به عهد، این قسمت است که با ضبط و ثبت تجربیات چندین ساله آموزشی و پژوهشی دانشکده و پدید آوردن

امکان استفاده از این تجربیات بستر حرکتی پژوهشی بعدی را هموار می‌سازد و از این رهگذر می‌توان نقش قابل توجهی از نظر آموزشی در خط مشی و آیینده دانشکده داشته باشد.

نظربه اینکه این قسمت در ضمن گردآوری و تنظیم مدارک از سابقه کارهای پژوهشی دانشکده، و به طبع از عنوانهای موضوعی مطالعه نشده، با خبر می‌شود می‌تواند گروههای آموزشی دانشکده را در انتخاب موضوعهای جدید برای تحقیق توسط دانشجویان یاری دهد.

از آنجا که مرتباً تحقیق به متون، اسناد و مدارک پایه‌ای در زمینه مورد مطالعه تکیه دارد، و چون درباره معماری، هنر و شهرسازی متون تحقیقی بسیار اندک است و محققان با فقدان این مدارک دچار سختیهای درامز پژوهش هستند، این قسمت می‌تواند با توجه به مدارکی که در اختیار دارد محور کار خود را بر اساس تهیه متون و مدارک پایه‌ای متمرکز کند و راه تحقیق را برای همه پژوهشگران در زمینه‌های فوق آماده سازد.

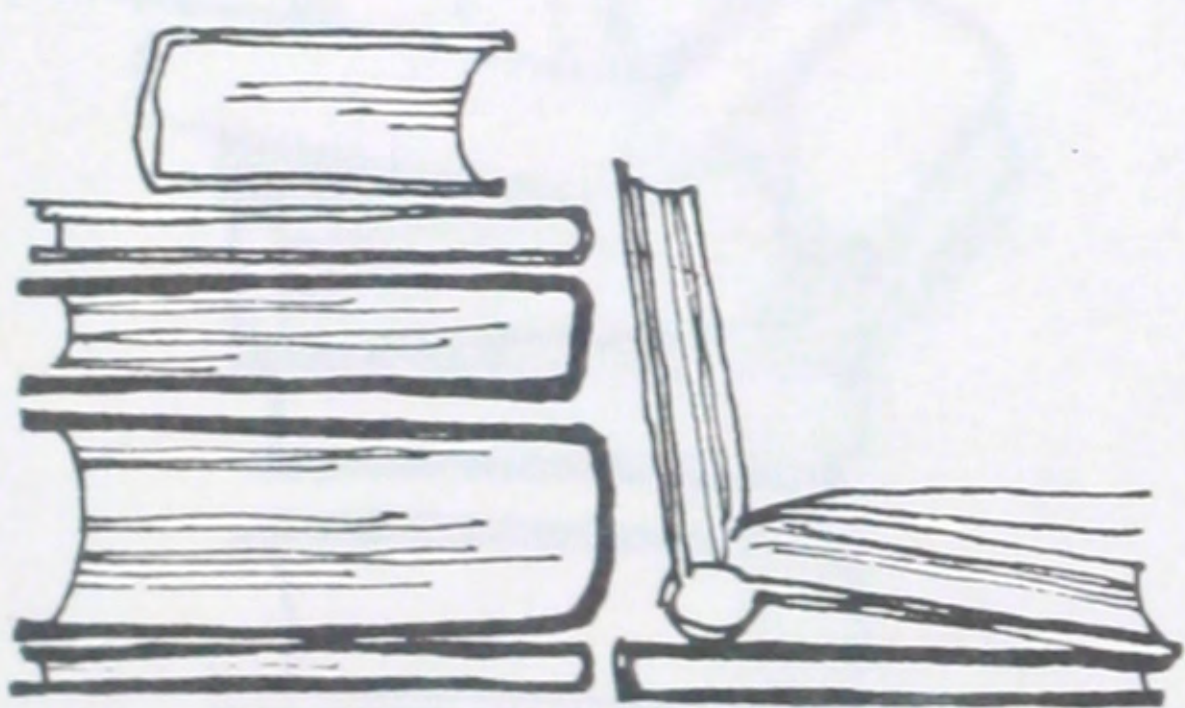
■ روش طبقه‌بندی اسناد و مدارک

قسمت اسناد کار خود را با جمع‌آوری مدارک و اسناد پراکنده در سطح دانشکده آغاز کرد. این مدارک متشکل از تعداد زیادی عکس، اسلاید، نقشه، تکنگاری و جزوه بود که به علت درهم‌ریختگی برای همگان قابل استفاده نبود و برای استفاده صحیح و همگانی از اسناد و مدارک مطالعاتی و تحقیقی دانشکده متمرکز بخشدن و نظام‌دادن به اسناد ضرورت یافت. در ابتدا مدارک پس از جمع‌آوری و شناسایی بر حسب موضوع یا مکان، تنظیم و طبقه‌بندی گردیدند و برای هر کدام کارت مشخصات تهیه شد. اما این نحوه طبقه‌بندی که در آن به

جزئیات موجود در مدارک پرداخته نمی‌شد و تنها کلیات عنوانها و موضوعها را در بر می‌گرفت، منعکس‌کننده همه موضوعهای مطرح شده کلی، جزئی، عنوان دار و یا بدون عنوان نبود و با زیابی اجزاء موضوعهای در آن به سهولت میسر نمی‌شد. پس از بررسی روشهای مختلف کتابداری و مقایسه آنها با یکدیگر و تماس با مراکز اطلاع‌رسانی روش‌نمایه‌سازی "همارا" برای طبقه‌بندی و بایگانی مدارک انتخاب گردید.

اگر روشهای متداول دیگر تنها به دسته‌بندی موضوعی عنوانهای مدارک می‌پردازند، این روش اولاً "به عنوانهای مدارک اکتفا نمی‌کند و به موضوعهای درون آنها نیز اهمیت می‌دهد، ثانیاً دسته‌بندی موضوعی ندارد و بنا بر این امکان تغییر، تنوع و تحرک نسبت به نیازهای استفاده‌کنندگان، نوع مدارک، تعابیر و تعاریفی که از موضوعهای تحقیقی در هر مرکز اطلاع‌رسانی موجود است، دارد. این ویژگیها باعث می‌شود آزادی عمل لازم جهت طبقه‌بندی مدارک وجود داشته باشد و بر حسب نیازهای دراز مدت و یا مقطعی یا تعاریف و آگاهیهایی خویش نسبت به هر موضوع، موضوعهای کلی ترو یا جزئی تر مورد بررسی و دسته‌بندی قرار بگیرد.

روش‌نمایه‌سازی "همارا" گرچه در تنظیم و طبقه‌بندی مدارک به کار دقیق تر و بیشترین نیاز دارد، اما در زیابی مدارک، تسهیلات و امکاناتی را فراهم می‌آورد که مشکل تخصصی بودن کار را در مرحله اول جبران می‌کند. انتخاب این روش واحد اسناد را در هماهنگی با برنامه‌های آموزشی دانشکده مساعدت کرده است.

■ نحوه نمایه سازی مدارک

در این روش برای هر مدرک یک کارت مشخصات نوشته می شود و بر روی آن، مدرک به اختصار اما به طور کامل معرفی می گردد. همچنین موضوعهای جزئی ای که با مطالعه هر مدرک از آن استخراج شده است با واژه های که در واژه نامه موضوعی واحد اسناد توصیف شده در پشت کارت مشخصات نوشته می شود. هر واژه (توصیفگر) دارای یک کارت توصیفگر است که شماره تمام مدارکی را که با آن واژه توصیف می گردد در خود دارد. توصیف هر مدرک به وسیله یک واژه به معنای آن است که درون آن مدرک اطلاعاتی موجود است و با مراجعه به کارت توصیفگر هر واژه می توان به تمام اطلاعاتی که راجع به موضوع مورد نظر در میان مدارک مختلف وجود دارد یکجا دست یافت.

■ نحوه بایگانی مدارک

از امتیازات این روش نحوه بایگانی ساده آن است که مدارک تنها با یک شماره مشخص، و در کنار هم بدون توجه به موضوعشان بر حسب شماره، ردیف می شوند و مدارک جدید پس از ورود به قسمت اسناد در انتهای مدارک قدیم قرار می گیرند. به این ترتیب مشکلات روشهایی که مدارک را بر حسب موضوع بایگانی می کنند ندارد، و علاوه بر صرفه جویی درجا، بایگابی مدارک به آسانی انجام می شود.

■ نحوه بایگابی مدارک

بایگابی مدارک بر اساس روش موضوعی، با مراجعه به کارت توصیفگر که به صورت الفبایی تنظیم شده است صورت می گیرد. مراجعه به کارت

مشخصات، کم و کیف مدارک را روشن می کند و دسترسی به مدرک مورد نظر به راحتی انجام می پذیرد.

از مهمترین امتیازهای این روش امکان ترکیب واژه های توصیفگر در مراجعه به مدارک است که با تطبیق شماره مدارک دو کارت توصیفگر شماره مدارکی به دست می آید که در هر دو کارت تکرار شده است، زیرا شماره های مشترک در حقیقت مربوط به موضوعهایی هستند که از دو واژه ترکیب شده اند. برای مثال، با ترکیب دو کارت توصیفگر مربوط به بناهای اصفهان و بناهای دوره صفویان می توان به مدارکی دست یافت که حاکی از بناهای اصفهان در دوره صفویان اند.

هریک از بخشهای قسمت اسناد دارای بایگانی جداگانه ای است بنا بر این شماره مدارک در بخشهای مختلف متفاوت است و هر بخش برای مدارک خود کارت مشخصات و توصیفگر جداگانه ای دارد.

■ واژه نامه موضوعی قسمت اسناد

چون در نمایه سازی به روش "همارا" واژه نامه موضوعی وجود ندارد، تهیه واژه نامه بر حسب تعابیر و تعاریف خاصی که در باره معماری، هنر و شهرسازی و سئوالاتی که در ارتباط با کار دانشجویان و گروههای آموزشی دانشکده مطرح می باشد صورت گرفته است.

مواردی که برای تهیه واژه نامه مطالعه شد، مشتمل بر محتوای مدارک در بخشهای مختلف، فهرست موضوعی روشهای گوناگون کتابداری، و مشاوره و نظرخواهی از افراد با صلاحیت، صاحب نظر، متخصص و با تجربه در زمینه های فوق، و بررسی فهرست کتب کتابخانه های هنری بوده است. در آغاز این کار، واژه ها و اصطلاحات از منابع مختلف استخراج، و سپس بر حسب قرابت، تشابه و ارتباط میان

واژه‌ها دسته‌بندی شدند. هرکدام از موضوعهای جزء زیرعنوانهای کلی جای گرفت و از میان واژه‌های طبقه‌بندی شده توصیفگرهای مورد نیاز انتخاب گردید. معیار انتخاب واژه بر پایه مهم بودن معنا بودن آن یا اهمیت داشتن در محتوای مدارک و یا تکرار و فراوانی موضوع بود.

■ نحوه ارسال مدارک به قسمت اسناد

نحوه دریافت مدارک، نظریه دروس مختلف دانشکده متفاوت است. کارهای تحقیقی مربوط به برخی از دروس مانند تاریخ هنر و معماری اسلامی، مرمت و احیاء ابنیه و بافتها، روستا، حکمت هنر اسلامی و جزآن به علت آنکه اثر تاریخی و یا بافت و یا دیگر موضوعهای مورد مطالعه ممکن است نمونه مشابه نداشته و یا حاوی اسناد ارزشمند و قابل نگهداری باشند، توسط استادان دروس مربوط تماماً به این قسمت فرستاده می‌شوند. در موارد دیگر نمونه‌های بعضی از متون درسی بر حسب انتخاب استاد درس مربوط برای استفاده دانشجویان ارسال می‌شود.

این مدارک شامل نوشته، نقشه، عکس، اسلاید و فیلم است که به سبب تنوع مدارک در بخش‌های مختلف نگهداری می‌شوند. زیرمجموعه‌های قسمت اسناد به این شرح است:

■ ۱- بخش مونوگرافی (تک نگاری)

این بخش مسئول جمع‌آوری، طبقه‌بندی، بایگانی و ارائه اسناد و مدارک تحقیقی در زمینه‌های اصلی کار این واحد، یعنی معماری، هنر و شهرسازی است که کار خود را با دو هزار جلد تحقیق، مطالعه، جزوه، تک نگاری و پایان نامه تحصیلی شروع کرد. این مدارک عبارتند از گزارشهای درسی، مطالعات و

تحقیقات دانشجویان دانشکده، و طبعاً در ابعاد، اشکال و حجمهای گوناگون و همینطور در سطوح مختلفی از نظر کیفیت قرار دارند. مدارک غالباً از نوع گزارش کتبی همراه با عکس، نقشه، نمودار و غیره اند و شامل موضوعهای تاریخ هنر و معماری اسلامی، مرمت و احیاء ابنیه و بافتها، ترکیب، مبانی نظری معماری، حکمت هنر اسلامی، آشنایی با معماری جهان، مجتمعهای زیستی (شهرسازی)، روستا، روشهای تولید صنعتی، پایان نامه و دروس مختلف دیگر می‌شوند و تعداد آن هم اکنون بالغ بر سه هزار و پانصد جلد است.

■ ۲- بخش نقشه

بخش نقشه، کارتهایی، جمع‌آوری، طبقه‌بندی و بایگانی نقشه‌های مربوط به بناهای تاریخی و همچنین نقشه‌های طرحهای جامع، هادی و تفصیلی شهرها، مناطق و استانها، و نیز عکسهای هوایی مربوط به آنها را به عهده دارد. این بخش با شش هزار و پانصد برگ نقشه کار خود را شروع کرد و مدارک آن در حال حاضر شامل هشت هزار و دویست برگ است که در انواع مختلف باجنسهای گوناگون مانند کالک، ترانسپارانت، اوزالید، آمو فیلم، فیلم لیتوگرافی و عکس، در ابعاد مختلف است. تشکیل این بخش خاصه ایجاد بایگانی کامل در مورد نقشه‌بناهای تاریخی زیربنای هر کار تحقیقی در زمینه معماری و تاریخ معماری به شمار می‌رود.

■ ۳- بخش عکس و اسلاید

مسئولیت جمع‌آوری، نگهداری و طبقه‌بندی عکس و اسلاید به عهده این بخش است که در آغاز با سیزده هزار قطعه اسلاید و هشت هزار قطعه عکس کار خود را شروع کرد و هم اکنون به صورت مجموعه‌های موضوعی

با یگانی گردیده‌اند. اسلایدهای موجودا یین بخش درباره هر موضوع می‌توانند راهنمای خوبی برای محققان باشد و درآموزش نیز مورد استفاده استادان قرار گیرد. عکسها بیشتر در زمینه معماری ایران و بناهای تاریخی آن و اسلایدها درباره معماری و بناهای ایران و اروپا هستند. این بخش در حال حاضر چهارده هزاروپانصد قطعه اسلاید و هفده هزار قطعه عکس نگهداری می‌کند.

— مدارک موجود در بخشهای - قسمت اسناد احتیاج به بهسازی و پالایش دارند تا کامل شوند و بهتر جوابگوی نیازهای پژوهشگران باشند. و این مهم با مساعی هیأت آموزشی دانشکده انجام پذیراست. همچنین لازمست ضوابطی برای انواع مدارک، از نظر ابعاد، شکل، مشخصات کلی، اجزاء لازم برای هر مدرک و خصوصیات کافی برای هر نوع آن توسط واحد اسناد تعیین شود. اجرای این ضوابط به صورت منظم باعث خواهد شد که درآینده مدارک دارای مشخصات لازم برای کارهای تحقیقی شوند.

واحد اسناد و تحقیقات علاوه بر آنکه از نظر مواد و منابع آموزشی یاری دهند و دانشجویان دانشکده است، در انجام امور تحقیقی نیز به هیأت آموزشی و کارشناسان پژوهشی دانشکده کمک می‌کند.

دانشجویان دانشگاهها، پژوهشگران و سازمانهای مختلف که در تحقیقات خود نیازمند این مدارک هستند می‌توانند با ارائه معرفی نامه از دانشگاه یا سازمان متبوع خویش برای استفاده از منابع این واحد مراجعه کنند.

چون از هر یک از اسناد و مدارک موجود در این قسمت فقط یک نمونه موجود است، این مدارک در محل واحد اسناد و تحقیقات مورد مطالعه و استفاده قرار می‌گیرند، و دانشکده در حد امکان،

خدمات چاپ و تکثیر در اختیار مراجعین قرار می‌دهد. امید است این واحد با بهره‌گیری از امکانات بیشتر بتواند خدمات وسیعتری درآینده ارائه کند.

این واحد در زمینه‌های معماری، هنر و شهرسازی به تخصص‌های گوناگون نیاز دارد، لذا لازمست از حضور استادان دانشکده در فعالیتهای خود سود جوید و از ایشان در دانش تخصصی شان مدد گیرد.

واحد اسناد و تحقیقات بدون ارتباط مستمر و زنده با دانشجویان نمی‌تواند به فعالیتهای خود ادامه دهد و برای به ثمر رسانیدن ظرفیت کامل، این واحد احتیاج به نیروهای علاقه‌مند و پژوهشگر در زمینه فعالیت خود دارد. دانشجویان نیروهای محرک و پویایی هستند که می‌توانند واحد را در رسیدن به هدفهای آن یاری دهند ■

یادگاری از گذشته

● آنچه با عنوان بالادهر شماره از این نشریه خواهد آمد حاصل تلاش چندین ساله دانشجویان درس آشنائی با هنر و معماری اسلامی است. یکی از تمرینهای این درس "برداشت" کامل یک بنای دوره اسلامی ایران است. این برداشت به منظور مواجهه مستقیم بناهای قدیم و دقت در جزء جزء آنها و همدی و انس با معماری سنتی انجام میگیرد.

در این تمرین، پس از انتخاب یک بنای مهم و بازدید از آن در ابتدا مجموعه ای از عکسها و پیش طرحها تهیه شده و سپس با اندازه برداری دقیق و کامل بنا با نقشههایی با مقیاس بزرگ که همه جزئیات بنا را نشان بدهد - ترسیم می گردد. این نقشهها معمولاً عبارتند از نقشه موقعیت بنا، نقشه های طبقات، مقطع - نماهای لازم و حداقل یک پرسپکتیو و یزومتریک.

بناهایی که برای معرفی در این شماره در نظر گرفته شده، خانه ای است در شهرکاشان از دوره قاجار. دوره قاجار را - به خلاف نظر مستشرقین - باید یکی از غنی ترین دوره های تاریخ معماری ایران دانست. دوره ای که تحولات جدیدی در سنتهای قدیم طراحی پدید می آورد. تحولاتی که می توانند سرآغاز فصلی نو در این معماری هزار ساله محسوب شوند. بررسی حتی اجمالی معماری دوره قاجار البته مجال دیگری را می طلبد و در این مختصر تنها می توان گفت که معماری این دوره شاخه های مختلف دارد که بعضی از آنها در راستای اصیل منحرف شده به الگوهای از فرنگ رسیده دلبسته اند یکی از شاخه های اصیل معماری این دوره که اتفاقاً کمتر از دیگر شاخه ها بر روی آن مطالعه شده، حال آنکه شاید بیش از بقیه اهمیت داشته باشد، معماری خانه ها است. اغلب بافتهای

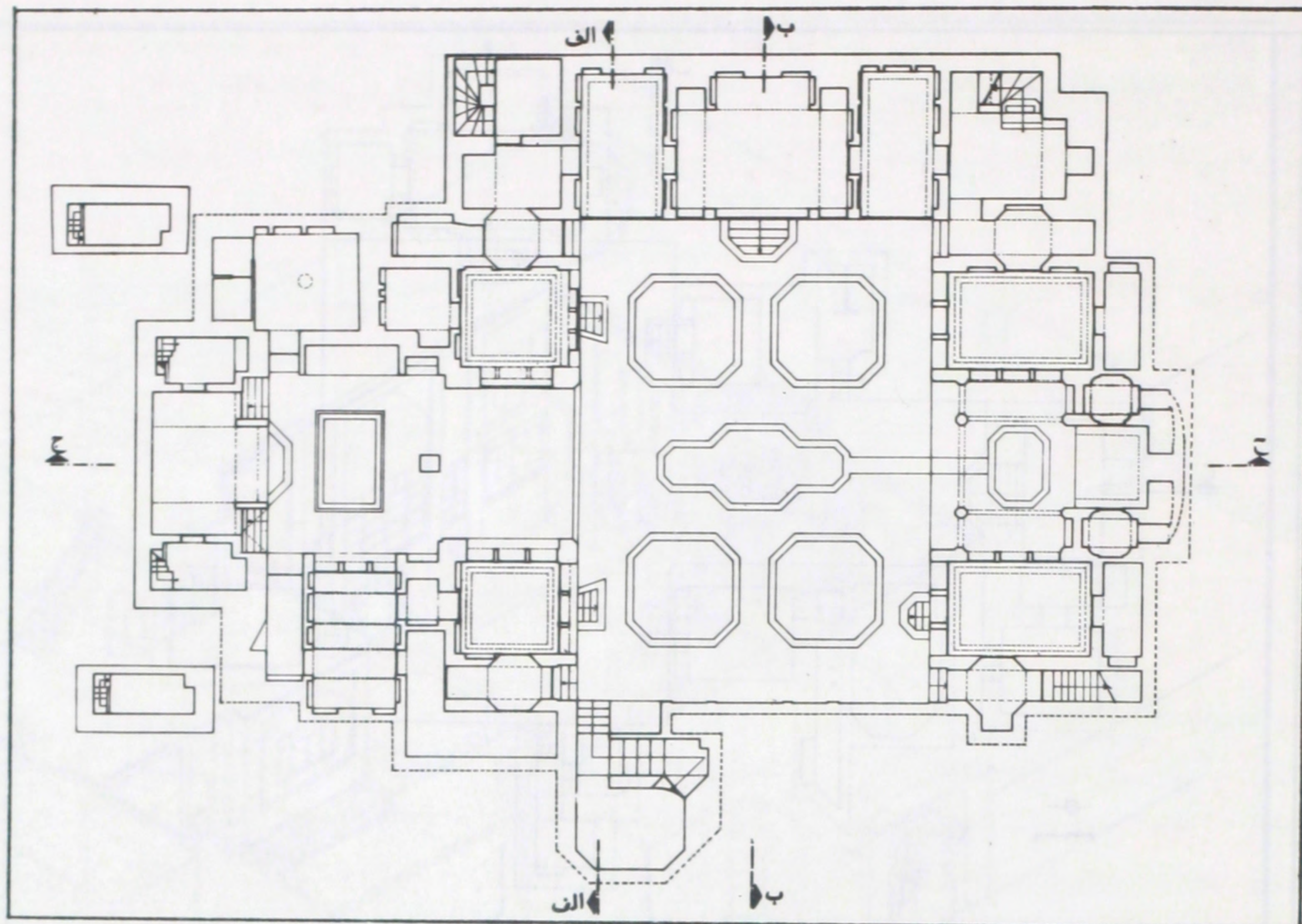
خانه آقای سجاد

مسکونی سنتی مادرشهرهای مختلف، که متأسفانه امروزه روبه‌انهدامدارند، متعلق به همیــــن دوره‌اند.

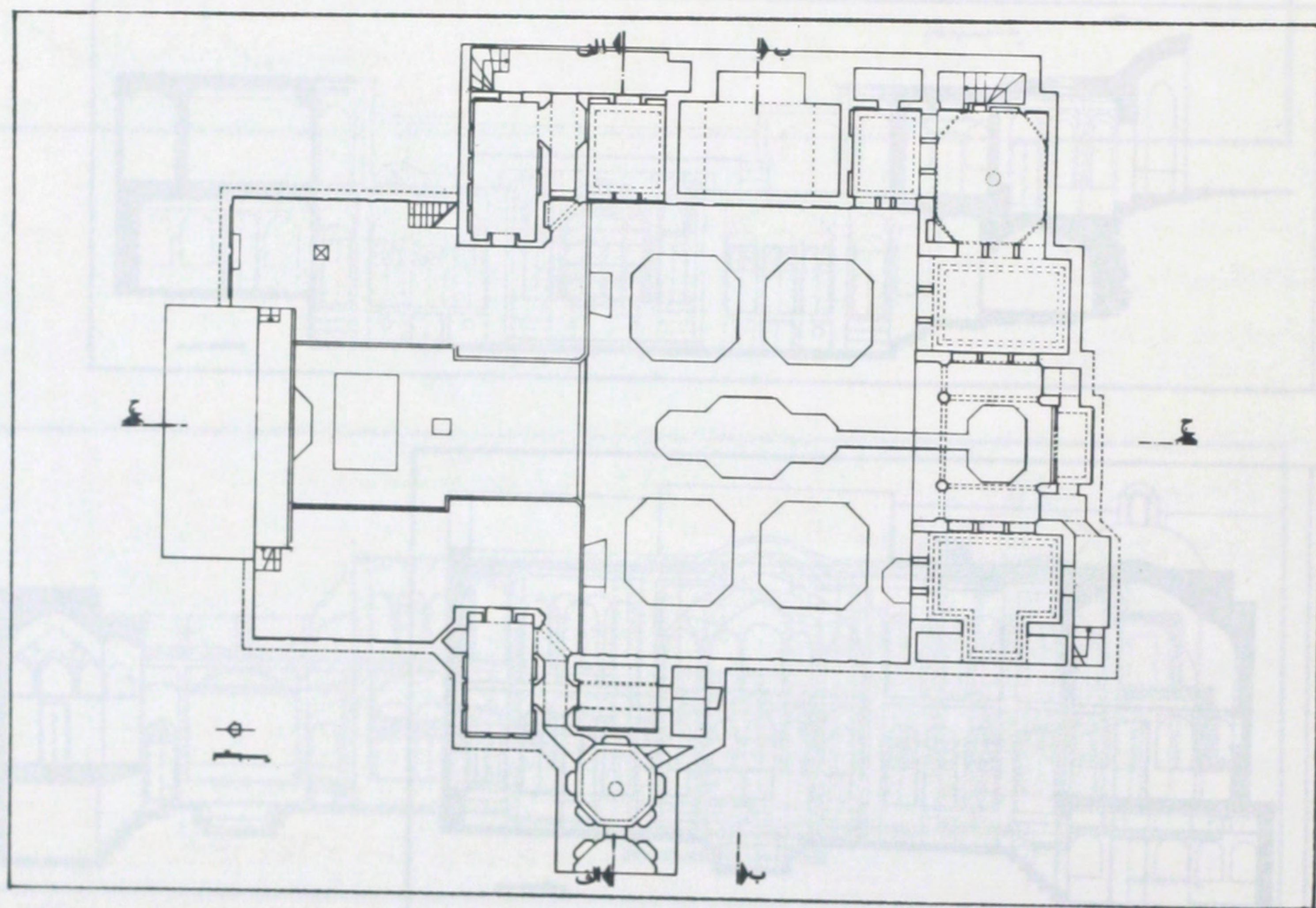
■ خانه آقای سجادی

خانه در خیابان میرآفتاب، محله سلطان میراحمد در شهرکاشان واقع است. خانه دارای حیاطی مرکزی است که شکل خاص دارد. ساختمان در سه ضلع حیاط، دو طبقه دیده می‌شود اما در ضلع چهارم یعنی جبهه شمالی - طبقه دوم عقب‌نشسته و طبقه اول نیز از میانه باز شده، گسترشی موزون برای حیاط پدید آمده است. باغچه‌بندی حیاط منظم است و حوضی را در میانه‌ها رد که شکل آن نیز خاص است. خانه دوتا لار اصلی، چندین سهدری و یک حوضخانه دارد. حوضخانه، فضائی نیم‌باز و هم‌سطح حیاط است و حوض آن با جوئی به حوض اصلی حیاط اتصال می‌یابد. چهار اتاق سهدری دو طرف حوضخانه که در دو طبقه واقع شده‌اند، به این فضا اشراف دارند و ترکیبی خوشایند از فضاهای بسته و نیم‌بسته را در معماری قدیم، پیش چشم قرار می‌دهند. سهدری‌های جبهه شمالی خانه نیز از یک سوبه حیاط اصلی و از سوی دیگر به قسمت گسترش یافته حیاط دید دارند. در قسمت بالای حیاط و درست جلوی تالار، حوضی قرار گرفته که حضور آب را در همه جای خانه یادآور می‌شود. ورودی خانه از سمت غرب و یک طبقه بالاتر از سطح حیاط است. ورودی خود شامل سردر، هشتی و چندین اتاق می‌باشد. هشتی ورودی از یک سوبا پلکانی پرشیب به سطح حیاط و از سوی دیگر به پشت‌بام طبقه اول خانه راه می‌یابد. زیرزمینهای خانه در گوشه و کنار پراکنده‌اند اما ما زیرزمینهای اصلی زیر دوتا لار قرار دارند و با پلکانی به سطح حیاط متصل می‌شوند.

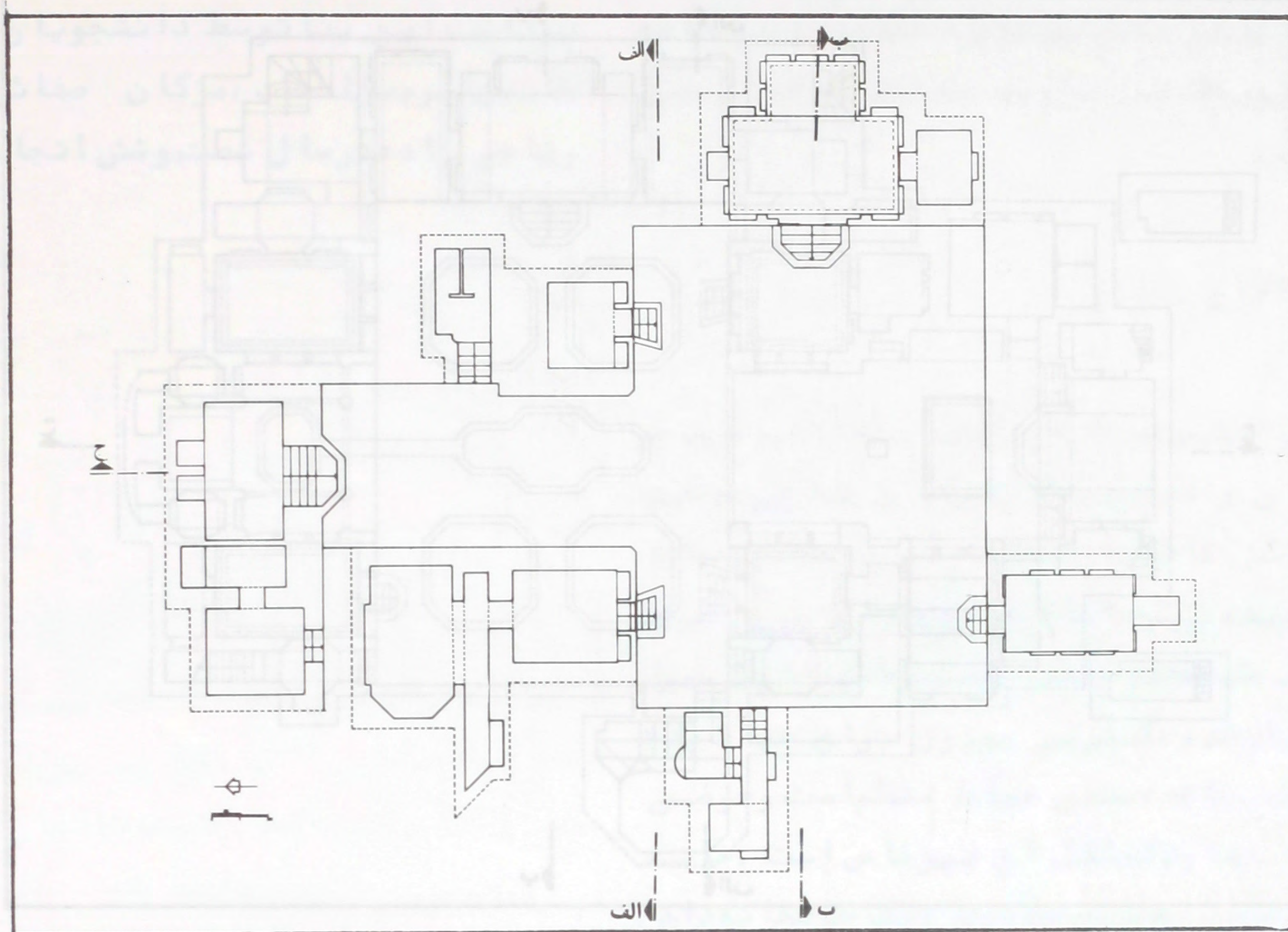
برداشت این بنا توسط دانشجویان دانشکده، خانمها پریسا اتحاد، مژگان صفائی راد و مریم ریاحی زاده در سال شصت و شش انجام شده است ●

■ پلان طبقه اول

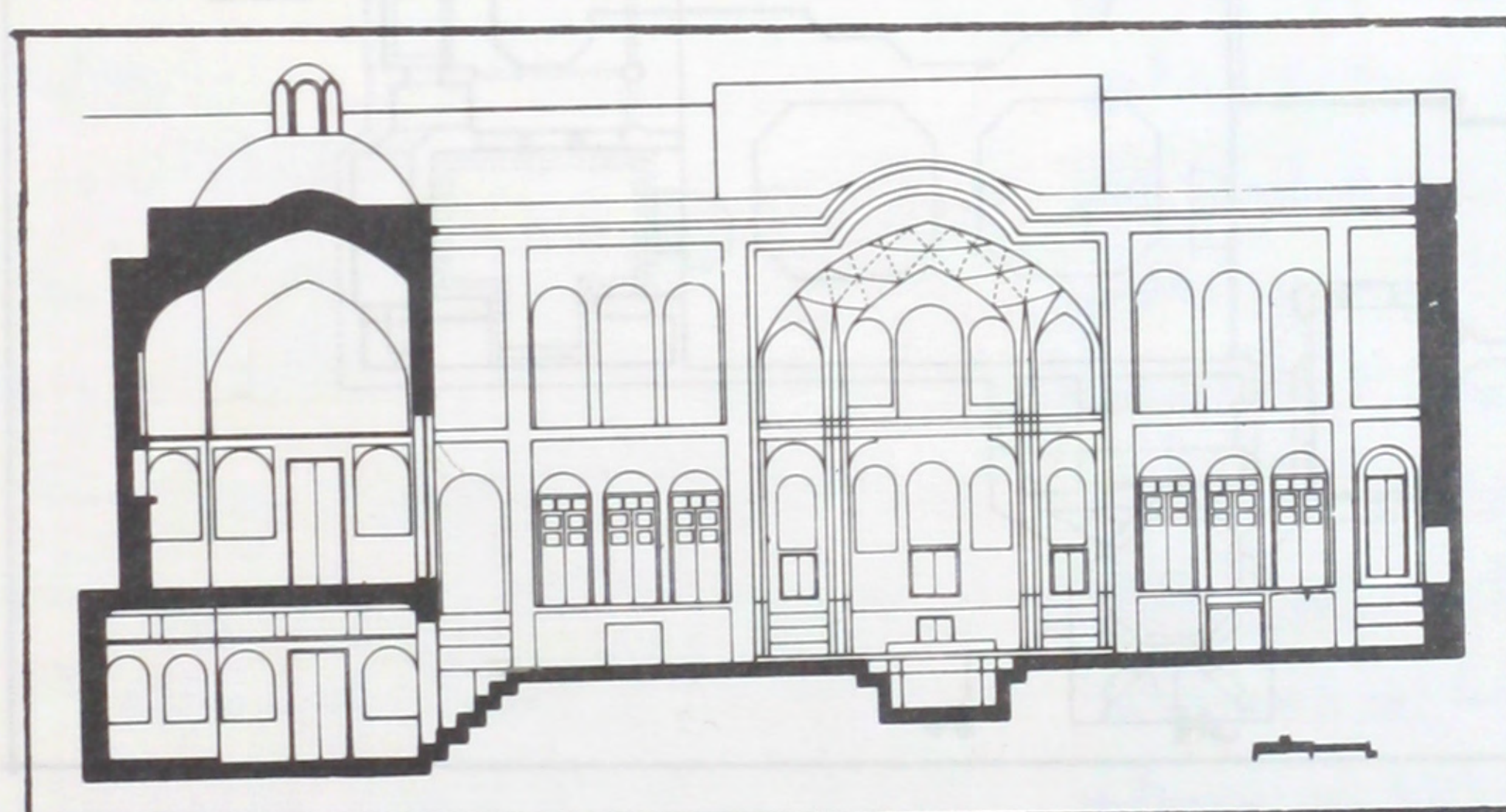
■ پلان طبقه دوم

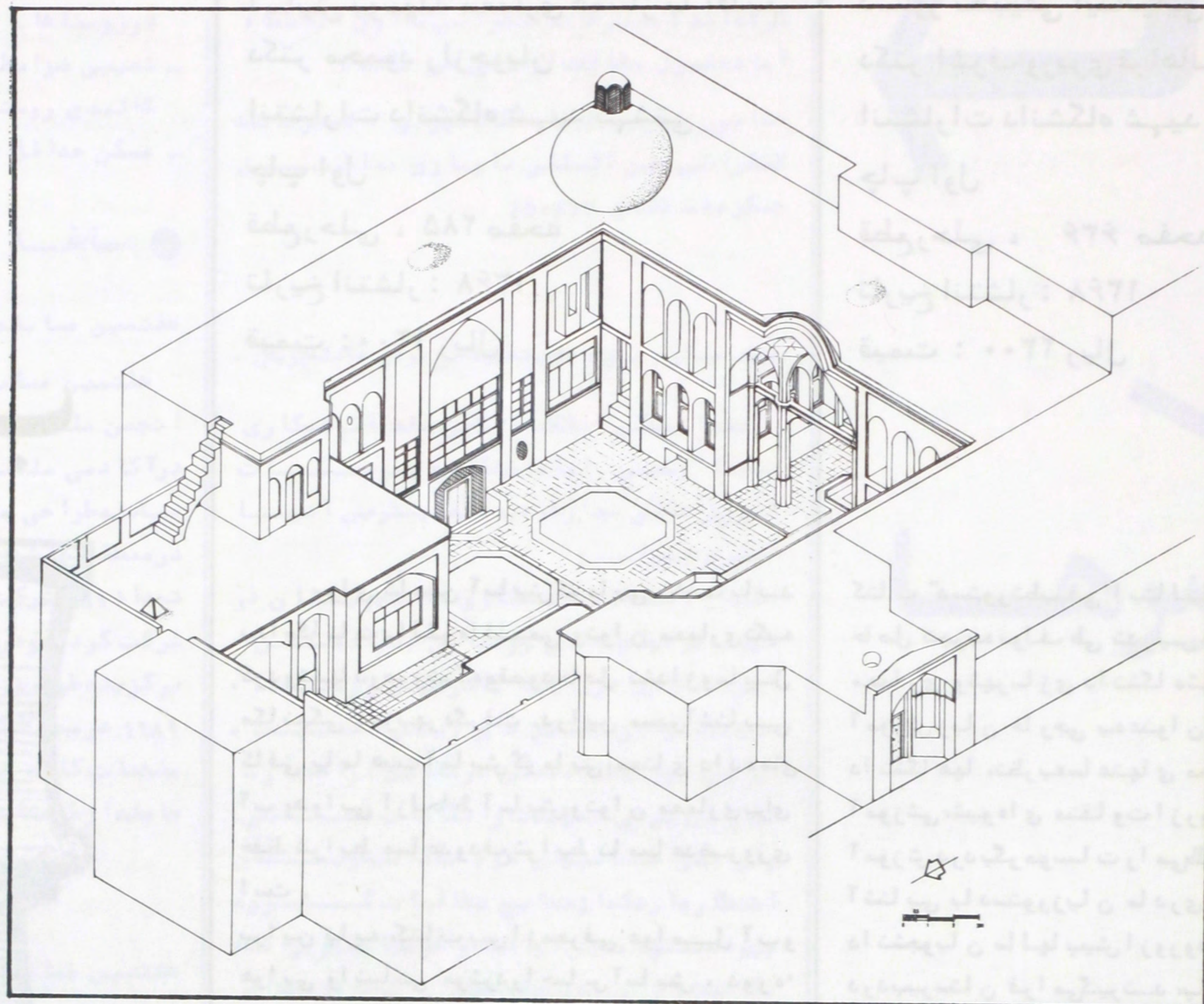
■ پلان زیرزمین

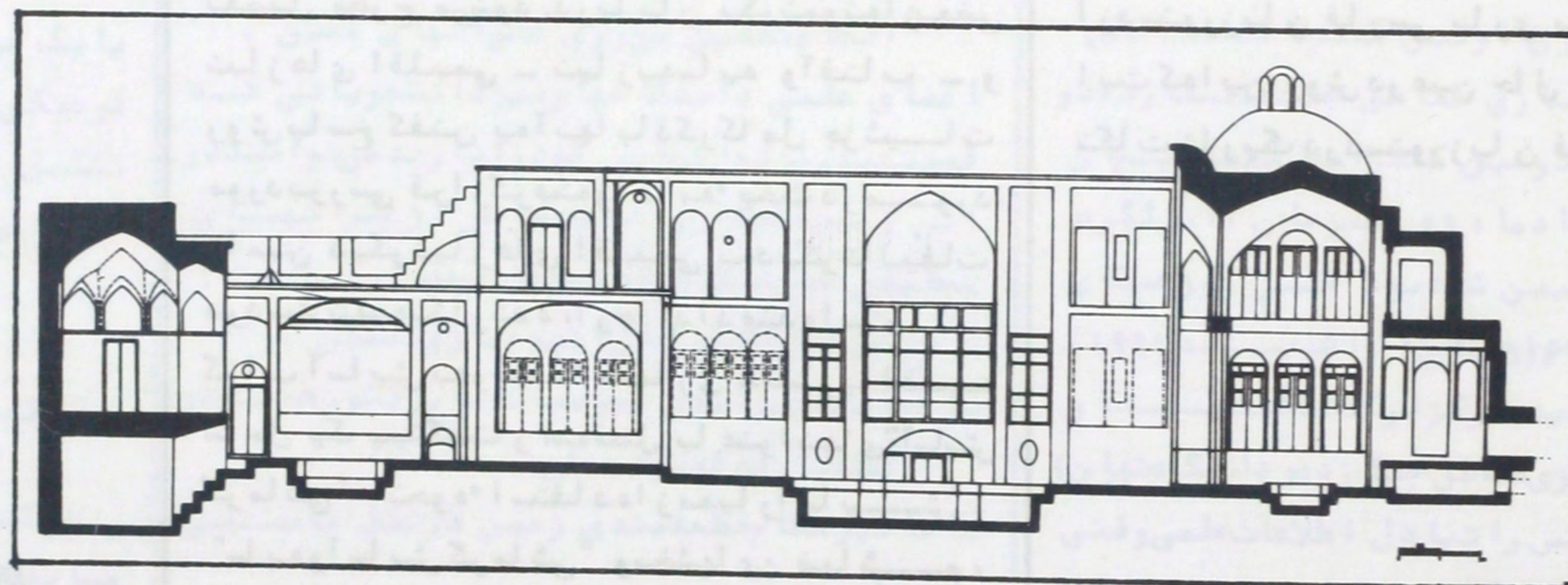
■ مقطع الف - الف

■ مقطع ب - ب

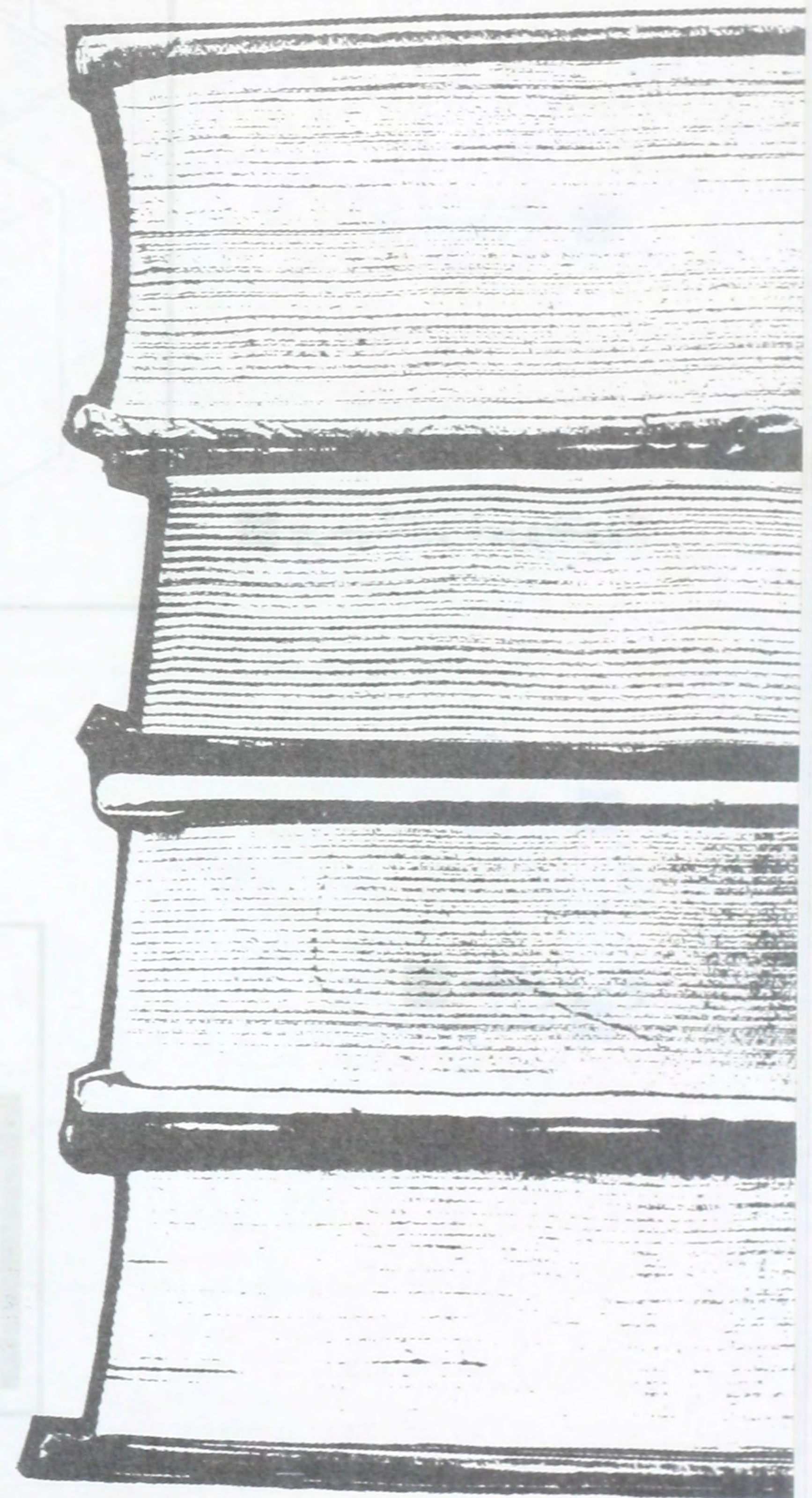

■ پرسپکتیو ایزومتریک

■ مقطع ج - ج

معرفی کتاب

آسایش بوسیله معماری همساز با اقلیم
دکتر محمود رازجویان
انتشارات دانشگاه شهید بهشتی
چاپ اول
قطع رحلی ، ۲۸۵ صفحه
تاریخ انتشار : ۱۳۶۸
قیمت : ۱۲۰۰۰ ریال

دستور تطبیقی ایتالیایی - فارسی
دکتر اشرف وزیری فراهانی (محمودیان)
انتشارات دانشگاه شهید بهشتی
چاپ اول
قطع رحلی ، ۶۳۶ صفحه
تاریخ انتشار : ۱۳۶۸
قیمت : ۲۳۰۰۰ ریال

برای تامین آسایش گرمایی نخست باید به امکانات بالقوه اقلیمی و توان معماری تکیه کرد و تنها در صورتیکه مقصود حاصل نشد از وسایل مکانیکی نیز بهره گرفت. در این مسیر آشنایی کافی با ماهیت آسایش گرمایی، معنای داده‌های آب و هوایی از لحاظ آسایش و توان معماری برای حفظ شرایط مساعد و دفع شرایط نامساعد ضروری است.

براین پایه، کتاب پس از معرفی عوامل آسایش هوایی و انسانی موثر در احساس آسایش، دوره‌های کاملی از معیارهای معتبر و معروف آسایش را مورد بررسی قرار می‌دهد و به نقاط قوت و ضعف هر یک از آنها توجه می‌کند. سپس نحوه تشخیص نیازهای اقلیمی با استفاده از معیارهای آسایش و دستورالعمل‌های معماری لازم جهت تامین نیازها به تفصیل مطرح می‌شود. در پایان یک نمونه از بعضی نیازهای اقلیمی - نیاز به سایه و آفتاب - و روش پاسخ گفتن به آنها با ذکر کامل جزئیات مورد بررسی قرار گرفته و ادامه بحث در مورد تامین دیگر نیازهای اقلیمی به دیگر تالیفات در دست تهیه نگارنده، ارجاع داده شده است.

کتاب آسایش بوسیله معماری همساز با اقلیم شامل یک پیشگفتار، سه فصل با عنوان‌های: آسایش گرمایی، "نحوه استفاده از معیار آسایش"، "سایه و آسایش گرمایی" و بخش‌های: ضامم، فهرست منابع و واژه‌نامه است.

کتاب "دستور تطبیقی ایتالیایی - فارسی" حاصل تجربه مولف طی تدریس طولانی در دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه شهید بهشتی است. آموزش زبان خارجی به عنوان زبان تخصصی در دانشگاه‌ها، نظریه‌ساعت‌های محدود آن در برنامه‌های آموزشی، شیوه‌ای متفاوت از روش‌های متداول آموزش در دیگر موسسات را می‌طلبد. از سویی، آشنایی با دستور زبان مادری (فارسی) که دانشجویان سال‌ها پیش از ورود به دانشکده آنرا در دبیرستان فرا می‌گیرند، پایه‌ای است مهم در فراگیری هر زبان خارجی. با توجه به این نکات، کتاب حاضر کوشیده است تا با مقایسه دوزبان ایتالیایی و فارسی، که ریشه مشترک هندواروپایی دارند، جنبه‌های دوری و نزدیکی آنها را از جهات دستوری روشن کند، و در تعلیم زبان ایتالیایی از دستور زبان فارسی یاری بگیرد. مولف معتقد است که این روش در عین حال به روشن شدن بعضی نکات تاریک در دستور زبان فارسی کمک می‌کند.

خبرها

● اخبار داخلی

دومین کنفرانس بین‌المللی بازسازی مناطق جنگ‌زده بدنبال برگزاری اولین کنفرانس بین‌المللی بازسازی مناطق جنگ‌زده در اسفندماه ۶۴، دومین کنفرانس که تا ریخ‌آن در ابتدا سوم خردادماه ۶۹ و همزمان با سالگرد آزادی خرمشهر تعیین شده بود طی روزهای ۱۵ تا ۲۵ دیماه ۶۹ (۵ تا ۱۵ ژانویه ۱۹۹۱) برگزار خواهد گردید. برگزارکنندگان (ستاد بازسازی و نو سازی مناطق جنگ‌زده و دانشگاه تهران) هدف این کنفرانس را تبادل اطلاعات علمی و فنی استفاده از تجربیات گذشته، نقد و بررسی عملکردها، ارائه راه‌حلها و حل معضلات فعلی و آتی در زمینه بازسازی مناطق جنگ‌زده اعلام

کرده‌اند. دبیرخانه کنفرانس تا اول آبانماه آماده قبول مقالات ارسالی می‌باشد. نشانی: تهران، دانشگاه تهران، دبیرخانه کنفرانس بین‌المللی بازسازی مناطق جنگ‌زده - تلفن ۶۵۰۴۷۳

بنیاد مسکن و پروژه‌های تحقیقاتی برای دانشجویان -

بنیاد مسکن انقلاب اسلامی مقدمات همکاری نسبتاً "وسعی را با دانشگاهها و موسسات آموزش عالی تدارک دیده که مهمترین آنها به شرح زیر است:

الف: استفاده از همکاری دانشجویان در تهیه طرحهای هادی روستایی بنیاد مسکن، این همکاری در رابطه با درسهای روستا، مرمت و طراحی مجتمع‌های زیستی است. در این مورد بنیاد مسکن در مقابل در اختیار گذاردن برخی تسهیلات و امکانات فنی و ارائه راهنمایی لازم به دانشجویان انتظار دارد که از نتایج مطالعات گروه بهره‌مند شود. پس از اتمام هر مطالعه و ارائه یک نسخه از آن به بنیاد مسکن، کمک هزینه‌ای که مبلغ آن با توجه به عوامل مختلف، متفاوت خواهد بود به گروه تهیه‌کننده پرداخت می‌شود. این مبلغ در برخی موارد به ۴۰۰۰۰۰ ریال می‌رسد.

ب: بهره‌گیری از نیروهای دانشگاهی جهت انجام تحقیق بر روی عنوانهای معین. اعضای علمی دانشگاهها و نیز دانشجویانی که قصد تهیه رساله‌هایی خود را دارند می‌توانند در این زمینه همکاری کنند. برخی از عنوانهای تحقیقی مورد نظر بنیاد مسکن به قرار زیر است:

- تاثیرمدولاسیون در انبوه‌سازی مسکن.
- مطالعه پیرامون تجربیات سایر کشورها در رابطه با رفع کمبود مسکن.
- تاثیرنظم‌قطعه‌بندی زمین در شکل‌یابی مسکن.
- نما در معماری مسکونی ایران.
- مطالعه و بررسی الگوهای مراکز خدمات عمومی

در روستاها.

- تعیین ضوابط و شاخصهای فنی برای طراحی کالبدی روستاها.

- مسکن حداقل شهری و روستایی.

● مسابقه

هفتمین مسابقه ریبا ۱۹۸۹

هفتمین مسابقه بین‌المللی دانشجویان انجمن سلطنتی معماران، معماران بریتانیا (ریبا) در آکادمی سلطنتی هنر برگزار شده. موضوع مسابقه طراحی محیطی برای یک زندگی سالم در منطقه‌ای شهری، خشن و غیرقابل تحمل بوده. تعداد ۴۸۹ شرکت‌کننده از ۴۵ کشور در این مسابقه شرکت کردند و در نهایت نمایشگاهی از کارهای برگزیده طی روزهای ۱۵ ژوئیه‌الی ۶ اگوست ۱۹۸۹ در محل آکادمی برگزار شد و همزمان مشخصات کلیه شرکت‌کنندگان به همراه نتایج حاصله از طرف انجمن در مجموعه‌ای منتشر گردید.

هشتمین مسابقه ریبا ۱۹۹۰

انجمن سلطنتی معماران بریتانیا (ریبا) با همکاری آکادمی سلطنتی هنر و مجلات اقدام به برگزاری هشتمین مسابقه بین‌المللی دانشجویان در سال ۱۹۹۰ نموده موضوع این مسابقه طراحی مکانی عمومی در غالب تاتر یا یک مرکز فرهنگی جهت ارائه و نشر ارزشهای فرهنگی جامعه محل سکونت شرکت‌کنندگان تشکیل می‌داد. و نتایج حاصله متعاقباً "به اطلاع خواهد رسید.

مسابقه بین‌المللی معماری گلاسکو ۱۹۹۰

شرکت بریج‌گیت تراست اقدام به برگزاری مسابقه‌ای بین‌المللی در دوزیر گروه جهت شرکت دانشجویان و فارغ‌التحصیلان رشته معماری نموده است موضوع مسابقه طراحی

پارکی موسوم به گلاسکوگرین در شهر گلاسکو — تعیین گردیده که خودبخشی از پروژه طراحی یک مجتمع مسکونی در این منطقه، با توجه به عواملی همچون تا شیرودخانه کلاید و ارتباطات بین سایت و مرکز شهر بوده است. برگزار کنندگان نتایج مسابقه را بوسیله برپایی نمایشگاهی در روز ۳۱ ماه مه ۱۹۹۰ اعلام و آثار منتخب را در کاتالوگ ویژه‌ای منتشر خواهند ساخت.

● گردهمایی

هفدهمین کنگره بین‌المللی معماران - مونترآل ۱۹۹۰

انجمن بین‌المللی معماران () هفدهمین نشست خود را طی روزهای ۲۷ ماه مه الی اول ژوئن ۱۹۹۰ در مونترآل برگزار کرده. در این کنگره که همه ساله از طرف انجمن فوق برگزار میشود مباحث مختلفی در ارتباط با معماری مورد بررسی و تبادل نظر قرار می‌گیرند. موضوع مورد بحث این دوره، "فرهنگ و تکنولوژی" خیل پژوهشگران و متخصصین و علاقمندان را در مونترآل گردهم آورده.

در طول برگزاری کنگره ضمن ارائه بیش از دویست مقاله و بازدید از ۶ کارگاه، تورهای تفریحی، به آتاوا، کبک و مونترآل نیز برای شرکت کنندگان پیش‌بینی شده بود.

لازم به ذکر است که برای اولین بار نماینده‌ای از این دانشکده در این کنفرانس حضور داشت.

کنفرانس حفاظت از معماری خاکی — لاس کروز ۱۹۹۰

شمین کنفرانس بین‌المللی حفاظت از معماری خاکی طی روزهای ۱۴ الی ۱۹ اکتبر ۱۹۹۰ توسط موزه یالتی نیومکزیکو و انستیتو حفاظت گتی در شهر لاس کروز یالتا نیومکزیکو در آمریکا برگزار خواهد شد. هدف از برگزاری این کنفرانس تبادل نظر و بحث پیرامون نتایج مطالعات انجام شده بر روی معماری خاکی توسط متخصصین کشورهای است که استفاده از خاک را بعنوان یکی از مصالح عمده ساختارهای

بگونه‌ای سنتی حفظ کرده‌اند. مباحث این کنفرانس شامل تاریخچه روشهای استفاده از خاک در صنعت ساختمان مشکلات ناشی از رطوبت، حفظ و مرمت ابنیه‌گلی، شیمی خاک، بافت سازه‌ای و همچنین روشهای حفاظت از خاک و ابنیه خاکی در گذشته و حال خواهد بود.

حسن فتحی ۱۹۸۹-۱۹۰۰

حسن فتحی معمار ۸۹ ساله مصری درگذشت او از معدود معماران جهان سوم بود که در طول زندگی حرفه‌ای خود به ارزشهای جامعه روستایی و محروم مصر وفادار ماند و به همین مناسبت شهرت جهانی یافت. یادش گرامی و روانش شاد.

امید است که بتوان در شماره‌های آینده معرفی جامعی از آثار این معمار ارزنده بعمل آورد.

Reviving the "Vaghf" Endowment culture to facilitate living in the Human settlements.

Quantitatively the "vaghf" stands for a pious foundation or an endowment.

But qualitatively philosophies an originated religious doctrine, to bring social justice into the human communities and settlements.

The prophet of Islam (P.B.U.H.) aside to the other reason, conceptualized the "vaghf" doctrine to secure the subdivision of the properties and its ownership while passing it into the future generation.

"Vaghf" is executed in two parts ; First is "tahbis" : ban on the sale or mortgaging. Second is "tasbil" : insured continuous charity.

"Vaghf" had a particular rule in the shaping of the physical and even infrastructure of the traditional communities, materializing itself in four distinguished types of construction establishments.

First: construction of the Inter-state public facility buildings, providing free meals and boarding to the travellers Like "Karvansaras" (Carvansarias) , "Robats" , etc.

Second : construction of the single public utility buildings , providing varieties of public services , like Mosques , Schools , etc.

Third : construction of a building complex , to generate an income for maintenance and updating of the other endowments building types. Like Bazzars, shopes, etc.

Fourth : construction of water supply establishments, providing and maintaining water in the dry lands like aquaducts, wells, ice storages , etc.

Furthermore , fixing the roads, bridges and planting trees ..., were also part of the " vaghf " culture.

Today with the " vaghf " culture fading away , expectation rises from the government to fill the vacuume of the endowed facilities . But varieties and numbers added to their high construction cost , difficults new development plans.

Living independently is our slogan today. We should question ourselves, how to utilize the past experiences , for instance the "Vaghf" culture , to facilitate better living in the human settlements today .

Stucco-Works Of The Ferdous Garden

Stucco-works of the Ferdous Garden is the title of an article. This article not only introduces the fine stucco-works in the Ferdous Garden but also delineates the art of stucco-works, the idioms of the art and the special tools used in it.

Apart from the research and observations of the stucco-works in different places, the authors have also used an invaluable information and the experiences of two of the living artists in stucco-works named Ostad (master) Eshghy and Ostad Rajaby. The article covers the following subjects:

Introduction and the trend of the research, a general information about the art of stucco-Works, the types of chisels and other tools used in stucco-works and the different shapes and patterns utilized in the guild of stucco-works, also the principles and the sequence of stucco-works plus the interior decoration of the Ferdous Garden and personal views of the experts in the field of stucco-Works and a conclusion to summarize the article.

This article which is in possession of the monography section of the Documents & Research Center (D.R.C) of the school of Architecture, Shahid Beheshti University was submitted by misses Pary Manoochehry pour, Fariba Tofangchy & Shirin Nirou under the directory of Mr. Hadj-Ghasemy in the course entitled "the History of Islamic Art & Architecture", in the academic year of 1362-63 (1983-84).

It is hoped that the professionals and the experts in the field of stucco-works would enable D.R.C. produce more comprehensive articles by sending their recorded experiences in this field of fine arts.

Individuals interested in other areas of research included in the forgoing article are welcomed to contact the Documents & Research center, article No 1424 in the monography section.

A DISCUSSION ABOUT THE ELEMENTS OF CREATIVITY

Creativity as an inspirational phenomenon is granted exclusively to man. Its values are not usually recognized, unless, under special circumstances and also by special individuals.

In the years that our country was invaded and partially occupied by the enemy forces, fully equipped with sophisticated technical and military hardware, and the notion to paralyze the life of our people, is an example of a special circumstance with the caliber of the highest degree of creativity in planning, execution and confrontation.

The first part of this paper consists of discussions about the nature, teachings and enlightenment of creativity.

Other subjects that are also referred to as the elements of creativity and described thoroughly are, creative thought, creative images, internal and external elements of creativity. Creative synthesis is the subject that entails the final part of the paper.

SOFFEH

Architectural Science & Research

The Journal Of The School Of Architecture & urban Planning
Shahid Beheshti University

CONTENTS

At The Threshold

Dr. Hadi Nadimi

The Cost Of Reconstruction Of The City of Khoramshahr , A Comparative study

Seied Hassan Miri

The Unit Of Neighborhood

Dr. Jahanshah Pakzad

A New Look At The Meaning Of Persian City

Dr. Seied Mohsen Habibi

* Elements Of Creativity

Dr. Mahmood Razjouyan

* Reviving the "Vaghf", Endowment culture to facilitate living in the Human settlements

Bahram Ghadiri

A Report From Document & Research Center (D.R.C.) School Of Architecture & Urban Planning.

* The Stucco Works Of The Ferdous Garden (Baghe-Ferdous)

D.R.C.

An Architectural Heritage-Sajadi House Kashan

D.R.C.

Books

News

* Abstracts are included